דער פלא איז נאך שטארקער:

דערצו זיינען דא נאך קשיות בפרש"י זה (וועלכע דער שפ"ח פרעגט ניט) אויף וועלכע מ'האט זיך ניט אפגעשטעלט, אע"פ וואס אין דעם זעלבן קובץ האט מען געפרעגט קשיות בדומה לזה: א) פארוואס איז רש"י מעתיק פון פסוק די ווערטער "וכל איש אשר נמצא אתו" - דאס איז לכאורה ניט נוגע צו זיין פירוש? ב) אויב רש"י קומט באוואנענען אז מ'קען ברענגען יעדער פרט באזונדער ("הכלה או ארגמן וכו'") - פארוואס האט ער עס ניט באוואנט אין דעם פסוק שלפנ"ז - "חח ונזם וטבעת וכומז", אז דאס מיינט "חח או נזם וכו'". און מ'קען ניט זאגן, אז רש"י האלט אז יענע זאכן דארף מען ברענגען אלע צוזאמען - ווארום דאס איז היפך השכל, כנ"ל. וכמובן אויך דערפון וואס דערנאך שטייט "כל כלי זהב" - וואס דאס מיינט געווים ניט אז יעדערער דארף ברענגען אלע כלי זהב, כמובן ופשוט.

מיט נאך דיוקים - וכפי שיתבאר לקמן.

טז. אין די הערות פון טאטן[69] שטעלט ער זיך אויף דעם וואס עס שטייט אין זהר פרשתנו[70], אז דורך דביקות בסטרא דקדושה "זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון בעלמא דאתי", און ער איז מדייק אין דעם וואס עס שטייט "ב"פ זכאין, היינו בכל עולם בפ"ע זכאין כו'".

דערביי איז אבער דא א שאלה אויף דעם כללות הענין: וואס איז דא דער חידוש אין זהר אז דורך דביקות בקדושה "זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון בעלמא דאתי" - אזוי איז דאך דאס בנוגע צו כללות התורה ומצוותי' (ווי עס שטייט בריבוי מקומות), אז מ'באקומט דערפאר שכר אין עוה"ז און שכר אין עוה"ב. און ווי עס שטייט אין משנה[71] (וועלכע מ'זאגט בכל יום) "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא"?

[וואס דאס איז א שאלה כללית אויף א סך ענינים וואס שטייען אין זהר (אדער מדרש וכו') וואס זיינען לכאורה ענינים פשוטים, און מ'דארף פארשטיין דער חידוש וואס דער זהר גיט צו אין דעם].

וכפי שיתבאר לקמן.

יז. אין היינטיקן שיעור רמב"ם [סיום הלכותש בת און התחלת הלכות עירובין] איז אויך דא אן ענין פארבונדן מיט דעם ענין הנ"ל אין זהר:

---

69) לקוטי לוי"צ לזהר - כרך ב ע' קסו. 70) פקודי רמד, ב. 71) פאה פ"א מ"א.

SichosKodesh.com

דער רמב"ם איז מסיים הלכות שבת מיט דעם גודל העילוי פון שבת. פריער זאגט ער א דבר שלילי וועגן דעם גודל החומר פון המחלל את השבת, דערנאך איז ער מסיים בדבר טוב וחיובי: "וכל השומר את השבת כהלכתה ומכבדה ומענגה כפי כחו כבר מפורש בקבלה שכרו בעולם הזה יתר על השכר הצפון לעולם הבא, שנאמר[72] אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר".

דארף מען פארשטיין:

א) עס זיינען פאראן א ריבוי פסוקים אין תורה וואס רעדן וועגן דעם שכר פאר שמירת שבת (ווי די גמרא ברענגט כמה מהם). פארוואס קלייבט אויס דער רמב"ם בספר הלכות שלו דוקא אט דעם פסוק? און מ'מוז זאגן אז דאס איז נוגע אין "הלכות הלכות"[73].

ב) דער מקור פון רמב"ם איז (לכאורה) פון דער סוגיא אין מס' שבת[74]. אבער אין גמרא ברענגט ער ניט דעם סיום הכתוב "כי פי ה' דבר" (ובמקום זה שטייט "וגו'"). פארוואס איז דער רמב"ם משנה ומוסיף אויך דעם סיום הכתוב?

וכפי שיתבאר לקמן.

יט. ויה"ר אז פון דעם דיבור וועגן הלכות שבת – זאל מען קומען בפועל צו דעם "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"[75],

וואס דעמולט וועט זיין די שלימות פון שלום ומנוחה, "לא מלחמה ולא קנאה ותחרות כו'"[76],

כולל אויך די שלימות בא תלמידי חכמים – וואס תלמיד חכם איקרי שבת[77] בלאו הכי – קומט אין זיי גופא צו א שלימות, אז זיי שטייען נאכמער בקירוב ובאחדות, בדוגמא ווי די גמרא[78] זאגט אז אין תלמידי חכמים (דאיקרי שבת) גופא איז דא א חילוק צווישן תלמידי חכמים שבבבל שמחבלים זה לזה בהלכה און תלמידי חכמים שבארץ ישראל שנוחין זה לזה.

כ. ויש לקשר זה אויך מיט (דער התחלה פון) הלכות עירובין:

די מצוה פון עירובין שתיקן שלמה איז א גזירה אז "אסור לשכנים לטלטל ברשות היחיד (חצר וכיו"ב) שיש בה חלוקה בדיורין

---

72) ישעי' נח, יד. 73) ל' הרמב"ם בהקדמתו לספר היד. 74) קיח, ב. 75) תמיד בסופה. 76) רמב"ם סוף הל' מלכים. 77) זח"ג כט, א. וראה שבת קיט, א. 78) סנהדרין כד, א.

בנוגע צו עמלק קעגן בני ישראל. נאר זיכער זיי זיינען געווען גרויסע מענטשן (נאר זיי האבן דאס אויסגענוצט בהיפך הטוב), און מצד די דברים טובים וואס זיי האבן געטאן - האט זיי געקומט שכר, וואורום עס קען ניט זיין אז "השופט כל הארץ לא יעשה משפט".

און דער שכר איז געווען "יודע את רבונו" (מעין הגילוי דעוה"ב), ווייל היות אז עס רעדט זיך וועגן עמלק און נמרוד - איז אויב דער אויבערשטער וועט זיי ניט אפצאלן א שכר המתאים להם - וועלן זיי האבן טענות.

אויף וועלכע דברים טובים האט זיי געקומט שכר?

בא עמלק איז געווען א שכר פון "יודע את רבונו" אויף כיבוד אב של אליפז אביו של עמלק, כדאיתא במדרש[112].

ובנוגע צו נמרוד - יש לומר אז "יודע את רבונו" איז געווען א שכר אויף דעם וואס ער איז דעמולט געווען דער מלך, וואס אויף אים זאגט מען "אלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו"[113], ד.ה. אז אע"פ וואס דעמולט זיינען געווען מלחמות גדולות (מיט די ד' וה' מלכים וכו') האט מלך נמרוד באשיצט אברהם ושרה פון "חיים בלעו".

נאר זייענדיק רשעים האבן זיי (עמלק און נמרוד) אויסגענוצט זייער שכר פון "יודע את רבונו" - אויף "מכוון למרוד בו".

כח. ועפ"ז יש לבאר דער חידוש דא אין זהר, "זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון בעלמא דאתי":

דער סוג פון צדיקים און דער סוג העבודה (וועגן וועלכע עס רעדט זיך אין זהר) טוט אויף אז שוין אין עוה"ז זאל מען באקומען שכר פון עוה"ב ("עולמך תראה בחייך"), במכ"ש ווי דאס איז בא די רשעים הנ"ל (להבדיל).

און אע"פ אז זיי באקומען שוין שכר פון עוה"ב אין עוה"ז - באקומען זיי דערנאך אויך שכר מלא אין עוה"ב ממש ("זכאין אינון בעלמא דאתי").

כט. ויש לקשר זה אויך מיט דעם ביאור אין דעם רמב"ם בסוף הל' שבת:

דער פס"ד הרמב"ם אז "כל השומר את השבת כו' כבר מפורש בקבלה שכרו בעולם הזה יתר על השכר הצפון לעולם הבא" - איז א

---

112) תדבא"ר פכ"ד. וראה פרש"י ויצא כט, יא. 113) אבות פ"ג מ"ב.

חידוש גדול.

ווייל דער רמב"ם שרייבט פריער אין הל' תשובה (כנ"ל סכ"ה) אז מתן שכרן של מצוות איז אין עוה"ב, משא"כ דער שכר און די יעודים גשמיים בעוה"ז וואס שטייען אין תורה - זיינען נאר בכדי אראפנעמען די מניעות ועיכובים צו קיום התומ"צ בכדי מ'זאל קענען מקיים זיין די מצוה, "אבל אין אותן הטובות הן סוף מתן שכרן של מצוות".

במילא קומט אויס אז ס'איז א חידוש גדול צו זאגן אז "כל השומר את השבת כבר מפורש בקבלה שכרו בעולם הזה" - ווייל דער גדר פון שכר איז ניט אין עוה"ז נאר אין עוה"ב.

[און מ'קען דאך ניט זאגן אז מיט די ווערטער "כבר מפורש בקבלה שכרו בעוה"ז" מיינט דער רמב"ם דער שכר פון ביטול מניעות ועיכובים - ווייל מאי קמ"ל, ע"י קיום כל מצוה האט מען די הבטחה אז מ'נעמט אראפ מניעות ועיכובים בכדי מ'זאל קענען מקיים זיין די מצוה, ועד"ז בנוגע צו מצות שבת נעמט מען אראפ די מניעות לקיום מצוה זו. און דאס איז א זאך וואס לייגט זיך אין שכל: וויבאלד דער אויבערשטער וויל אז מ'זאל מקיים זיין מצוות (כולל מצות שבת), מוז ער אראפנעמען די מניעות וואס שטערן דערצו (במכ"ש פון הלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה[144])].

וואס דערפאר קען דער רמב"ם ניט ברענגען די אלע פסוקים אין תורה וואס רעדן וועגן שכר פאר מצות שמירת שבת - ווייל זיי רעדן אלע וועגן דעם ענין פון שכר גשמי בכדי אראפנעמען די מניעות ועיכובים, וואס דאס איז ניט דער גדר פון שכר אמיתי, במילא קען מען פון די פסוקים ניט ברענגען א ראי' אויף דעם אז "השומר את השבת כהלכתה כו' כבר מפורש בקבלה שכרו בעולם הזה יתר על השכר הצפון לעוה"ב".

און דעריבער ברענגט ער אויף דעם די ראי' פון פסוק "אז תתענג על ה' והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר" - ווייל דאס איז דער איינציקער ארט וואו ס'איז "מפורש בקבלה שכרו בעולם הזה", ניט נאר הסרת מניעות ועיכובים, נאר שכר ממש בעוה"ז (בדוגמא ווי די שכר בעוה"ב). והביאור:

"אז תתענג על ה'" מיינט אז דאס רעדט זיך ניט גלאט וועגן אראפנעמען מניעות ועיכובים, נאר וועגן אן ענין נעלה - תענוג באלקות.

---

144) שבת קנא, ב. יומא פה, ב.

SichosKodesh.com

און דערנאך שטייט "והרכבתיך על במותי ארץ": ס'איז דא א מציאות פון "ארץ", און דערנאך איז דא א מציאות פון "במותי ארץ" - א מקום הכי גבוה בארץ. און דערנאך זאגט מען "והרכבתיך על במותי ארץ" - אז מ'וועלט אויפגעהויבן נאך העכער פאר "במותי ארץ" [למעלה מעשרה טפחים, וואס איז א מקום פטור[115]].

איז דאך דערפון א ראי', אז דאס רעדט זיך ניט וועגן אראפנעמען מניעות ועיכובים - ווייל בשעת מ'שטייט "על במותי ארץ" (העכער פאר ארץ און העכער פאר "במותי ארץ") - האט מען קיין שייכות ניט מיט מניעות ועיכובים (לעבודת ה') ווארום מניעות ועיכובים זיינען א מצב הכי גרוב בארץ - פונקט דער היפך פון "על במותי ארץ". און דערצו: בכדי אראפנעמען מניעות ועיכובים דארף מען א איד ניט אויפהויבן "על במותי ארץ".

און דערנאך גיט דער פסוק צו - "והאכלתיך נחלת יעקב": דער שכר פון אידן (אויף שמירת שבת) איז ניט נאר בגובה ("על במותי ארץ"), נאר אויך באורך ובעומק - "והאכלתיך נחלת יעקב", "נחלה בלי מיצרים"[116].

און דערפון איז די ראי' אז "השומר את השבת כהלכתה" באקומט שכר בעולם הזה - נוסף אויף הסרת מניעות ועיכובים, נאר אויך שכר ממש (בדוגמא ווי שכר בעוה"ב) - "והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב".

[און עד"ז איז פארשטאנדיק בנוגע צו די אנדערע פסוקים אין תורה וואו מ'געפינט א שכר מצוה בדוגמא לזה, וואס איז ניט בלויז בכדי אראפנעמען מניעות ועיכובים - אז זיי זיינען בדוגמא צו מצות שבת (בפרט זה), אז מ'באקומט אויף זיי שכר גשמי בעוה"ז (בדוגמא להשכר דעוה"ב)].

און דערנאך ברענגט דער רמב"ם סיום הכתוב (בשינוי פון גמרא) "כי פי ה' דבר" - ווארום דער רמב"ם איז ספור הלכות, און דערמיט גיט ער ארויס נאך א פרט אין דער הלכה:

וויבאלד אז עס קען זיין א חשש שמא יגרום החטא וכיו"ב און מ'וועט ניט באקומען דעם שכר בעוה"ז - גיט צו דער רמב"ם "כי פי' ה' דבר", וואס דאס איז מדגיש אז דער שכר איז אלעמאל קיים, ווייל "כל דבר טובה שיגזור הא-ל אפילו על תנאי - אינו חוזר", ווי דער רמב"ם שרייבט פריער אין סוף הל' יסודי התורה[117].

---

115) שבת ז, ב. ק, א. ועוד. 116) שם קיח, סע"א ואילך. 117) פ"י ה"ד.